TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2011. gada 7. jūlijā *

Lieta C-310/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Curtea de Apel Bacău* (Rumānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 14. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 29. jūnijā, tiesvedībā

Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești

pret

Ștefan Agafiței,

Raluca Apetroaei,

Marcel Bărbieru,

Sorin Budeanu,

* Tiesvedības valoda — rumāņu.

Luminița Chiagă,

Mihaela Crăciun,

Sorin-Vasile Curpăn,

Mihaela Dabija,

Mia-Cristina Damian,

Sorina Danalache,

Oana-Alina Dogaru,

Geanina Dorneanu,

Adina-Cătălina Galavan,

Gabriel Grancea,

Mădălina Radu (***Hobjilă***),

Nicolae Cătălin Iacobuț,

Roxana Lăcătușu,

Sergiu Lupașcu,

Smaranda Maftei,

Silvia Mărmureanu,

Maria Oborocianu,

Simona Panfil,

Oana-Georgeta Pânzaru,

Laurențiu Păduraru,

Elena Pîrjol-Năstase,

Ioana Pocovnicu,

Alina Pușcașu,

Cezar Ştefănescu,

Roxana Ştefănescu,

Ciprian Țimiraș,

Cristina Vintilă.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. Šīmans [*K. Schiemann*] (referents), L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretāre R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 14. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Rumānijas valdības vārdā sākotnēji — A. Popesku [*A. Popescu*] un V. Angelesku [*V. Angelescu*], pēc tam R. H. Radu [*R. H. Radu*] un R. I. Munteanu [*R.-I. Munteanu*], pārstāvji,

— Īrijas vārdā — D. O'Hagans [*D. O'Hagan*], pārstāvis, kam palīdz E. Kolinss [*A. Collins*], *SC*, un N. Traverss [*N. Travers*], *BL*,

— Eiropas Komisijas vārdā — J. Enegrāns [*J. Enegren*] un L. Bujona [*L. Bouyon*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvas 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības (OV L 180, 22. lpp.), 15. pantu un Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 16. lpp.), 17. pantu,

kā arī gadījumā, ja rodas kolīzija starp minētajām tiesību normām un valsts tiesisko regulējumu vai *Curtea Constituțională* (Konstitucionālā tiesa) nolēmumu, — par sekām, ko var radīt Savienības tiesību pārākums.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

2 Direktīvas 2000/43 1. pantā ir noteikts:

"Šīs direktīvas mērķis ir noteikt sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju rasu vai etniskas piederības dēļ ar nolūku, lai vienādas attieksmes princips stātos spēkā dalībvalstīs [lai dalībvalstīs ieviestu vienlīdzīgas attieksmes principu]."

3 Minētās direktīvas 2. panta 1. punktā ir noteikts:

"Šajā direktīvā vienādas attieksmes princips nozīmē to, ka nav ne tiešas, ne netiešas diskriminācijas rasu vai etniskas piederības dēļ."

4 Direktīvas 2000/78 1. pantā ir paredzēts:

"Lai vienlīdzīgas attieksmes princips stātos spēkā dalībvalstīs [lai dalībvalstīs ieviestu vienlīdzīgas attieksmes principu], šīs direktīvas mērķis attiecībā uz nodarbinātību un profesiju ir noteikt sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju reliģijas, uzskatu, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ."

5 Minētās direktīvas 2. panta 1. punktā ir noteikts:

"Šajā direktīvā "vienlīdzīgas attieksmes princips" nozīmē to, ka nav ne tiešas, ne netiešas diskriminācijas, kuras pamatā ir jebkurš 1. pantā minēts iemesls."

6 Direktīvas 2000/43 un 2000/78 3. pantu ar nosaukumu "Piemērošanas joma" 1. punktu c) apakšpunktos ir noteikts, ka, nepārsniedzot Kopienai piešķirtās pilnvaras, minētās direktīvas piemēro visām personām gan valsts, gan privātajā sektorā, to skaitā arī valsts iestādēs, attiecībā uz nodarbinātības nosacījumiem un darba apstākļiem, to skaitā atlaišanu un apmaksu.

7 Direktīvas 2000/43 14. panta a) punkta un Direktīvas 2000/78 16. panta a) punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka tiek atcelti normatīvi un administratīvi akti, kas ir pretrunā ar vienādas attieksmes principu.

8 Direktīvas 2000/43 15. pantā ir noteikts:

"Dalībvalstis nosaka sankciju sistēmu to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus pasākumus, kādi vajadzīgi šo sankciju piemērošanai. Sankcijām, kas veido kompensācijas maksājumu upurim, jābūt efektīvām, proporcionālām un preventīvām. [..]"

9 Direktīvas 2000/78 17. pantā ir noteikts:

"Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka šīs sankcijas piemēro. Sankcijām, kas ietver [var ietvert] kompensācijas [zaudējumu atlīdzības] maksājumu upurim, jābūt efektīvām, proporcionālām [samērīgām] un preventīvām. [..]"

Valsts tiesiskais regulējums

10 Valdības Rīkojumā Nr. 137/2000 par jebkāda veida diskriminācijas novēršanu un sodīšanu par to (2000. gada 2. septembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 431) tostarp ir paredzēts nodrošināt Direktīvu 2000/43 un 2000/78 transponēšanu valsts tiesībās.

11 Saskaņā ar Rīkojuma Nr. 137/2000 1. panta 2. punkta e) apakšpunkta i) punktu:

"Pilsoņu vienlīdzības princips un privilēģiju un diskriminācijas neesamības princips tiek nodrošināti, īstenojot šādas tiesības:

[..]

e) ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības, īpaši:

i) tiesības uz darbu, tiesības brīvi izvēlēties savu arodu, tiesības uz vienlīdzīgiem un apmierinošiem darba apstākļiem, tiesības uz aizsardzību pret bezdarbu, tiesības uz vienlīdzīgu algu par viena veida darbu, tiesības uz vienlīdzīgu un apmierinošu atalgojumu."

12 Minētā rīkojuma 2. panta 1. punktā ir noteikts:

"Šī rīkojuma izpratnē diskriminācija ir jebkāda veida nošķiršana, izslēgšana, ierobežošana vai priekšrocības piešķiršana rases, tautības, etniskās piederības, valodas, reliģijas vai piederības pie sociālā slāņa dēļ, pārliecības, dzimuma, seksuālās orientācijas, vecuma, invaliditātes, hroniskas neinfekciozas slimības, inficēšanās ar HIV dēļ, piederības pie nelabvēlīgas kategorijas, kā arī visu citu kritēriju dēļ, kuras mērķis vai sekas ir tādas, ka tiek ierobežota vai traucēta vienlīdzīga cilvēktiesību un pamatbrīvību vai ar likumu atzīto politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību vai citā sabiedriskajā dzīvē esošo tiesību atzīšana vai īstenošana."

13 Rīkojuma Nr. 137/2000 27. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ikviena persona, kura uzskata, ka ir cietusi no diskriminācijas, var lūgt tiesai atlīdzināt zaudējumus un atjaunot situāciju, kāda tā bija līdz diskriminācijai, vai atcelt situāciju, kas ir radusies diskriminācijas dēļ, atbilstoši vispārējām tiesībām. [..]"

14 Ar 2008. gada 3. jūlija lēmumiem no Nr. 818 līdz Nr. 820, 2008. gada 4. decembra Lēmumu Nr. 1325 un 2010. gada 25. februāra Lēmumu Nr. 146 *Curtea Constituțională* atzina, ka vairāki Rīkojuma Nr. 137/2000 noteikumi, tostarp tā 27. pants, ir jāuzskata par neatbilstošiem konstitūcijai tiktāl, ciktāl no minētajiem noteikumiem izrietot, ka

tiesām ir pilnvaras atcelt vai atteikties piemērot normatīvos aktus ar likuma spēku, ja tās tos uzskata par diskriminējošiem, un tos aizstāt ar tiesas ceļā izstrādātām normām vai citos normatīvos aktos ietvertām normām.

15 Atbilstoši valdības steidzamības kārtībā pieņemtā rīkojuma (*Ordonanța de Urgență a Guvernului*) Nr. 27/2006, kas ir grozīts un papildināts ar Likumu Nr. 45/2007 (turpmāk tekstā — "*OUG* Nr. 27/2006"), 11. panta 1. punktam un 1. pielikuma A daļas 6.–13. punktam *Direcția Națională Anticorupție* (Nacionālā Korupcijas novēršanas direkcija; turpmāk tekstā — "*DNA*") un *Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism* (Organizētās noziedzības un terorisma noziegumu izmeklēšanas direkcija; turpmāk tekstā — "*DIICOT*") prokurori saņem atalgojumu, kas atbilst *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstākā Kasācijas un justīcijas tiesa) piesaistīto prokuroru atalgojumam.

16 No iesniedzējtiesas iesniegtajiem skaidrojumiem izriet, ka, lai ieinteresētā persona varētu veikt *Înalta Curte de Casație și Justiție* piesaistīto prokuroru amata pienākumus un attiecīgi saņemt ar šiem amata pienākumiem saistīto atalgojumu, viņai ir jāizpilda nosacījums par astoņu gadu darba stāžu prokuratūrā, savukārt *DNA* un *DIICOT* prokuroru amatiem šāda nosacījuma nav.

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

17 Pirmajā instancē prasītāji pamata lietā, kuri ir tiesneši, iesniedza *Tribunalul Bacău* [Bakeu tiesā] prasību pret šo pašu tiesu, *Curtea de Apel Bacău* [Bakeu Apelācijas tiesu] un *Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești* [tieslietu un pilsoņu brīvību ministru] nolūkā saņemt atlīdzību par zaudējumiem, kuri, viņuprāt, ir radušies diskriminējošas attieksmes dēļ, kas viņiem tika piemērota atalgojuma jomā kā šajā ziņā radušās sekas *DNA* un *DIICOT* prokuroriem rezervētā statusa dēļ.

18 Ar 2008. gada 4. aprīļa spriedumu *Tribunalul Bacău* nolēma, ka šie prasītāji ir cietuši no diskriminācijas viņu sociāli profesionālās kategorijas un darba vietas dēļ un ka šie kritēriji atbilst Rīkojuma Nr. 137/2000 2. panta 1. punktā paredzētajiem "sociālās kategorijas" kritērijiem, kā arī ka šajā gadījumā ir pārkāpts Darba kodeksa (*codul muncii*) 6. panta 2. punktā ietvertais princips, saskaņā ar kuru par vienādu darbu ir jāsaņem vienāds atalgojums.

19 Tādējādi *Tribunalul Bacău* apmierināja tajā iesniegto prasību un, pamatojoties uz Rīkojuma Nr. 137/2000 27. panta 1. punktu, piesprieda atbildētājiem piešķirt minētajiem prasītājiem tiesības uz darba samaksu, kas atbilst starpībai starp viņu jau saņemto algu un *OUG* Nr. 27/2006 paredzēto algu *DNA* un *DIICOT* prokuroriem, sākot no šī pēdējā minētā tiesiskā regulējuma spēkā stāšanās dienas.

20 Par šo spriedumu iesniegtās apelācijas sūdzības pamatojumam *Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești* tostarp norāda, ka *Tribunalul Bacău*, sev piešķirot likumdevēja pilnvaras, ir pārsniegusi savus tiesas pilnvaru ierobežojumus, pārkāpjot iepriekš minētos *Curtea Constituțională* lēmumus no Nr. 818 līdz Nr. 820, Nr. 1325 un Nr. 146.

21 Šādos apstākļos *Curtea de Apel Bacău* nolēma apturēt minēto apelācijas tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai ar Direktīvas [2000/43] 15. pantu un Direktīvas [2000/78] 17. pantu — direktīvas, kuras abas valsts tiesībās tika transponētas ar [Rīkojumu Nr. 137/2000] tā pārpublicētajā un grozītajā redakcijā — tiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums vai *Curte Constituțională* nolēmums, ar kuru valsts tiesām ir liegts diskriminētajiem prasītājiem piešķirt atlīdzību par materiāliem zaudējumiem un/vai morālu kaitējumu, kas tiek uzskatīta par atbilstošu gadījumos, kad kompensācija par diskriminācijas dēļ radītajiem zaudējumiem ir saistīta ar tiesību aktos paredzētajām tiesībām uz darba samaksu un tiek piešķirta personām, kuras ietilpst tādā sociāli profesionālajā kategorijā, kas atšķiras no tās kategorijas, kurai ir piederīgi

prasītāji (šajā ziņā skat. *Curte Constituțională* 2008. gada 4. decembra nolēmumu Nr. 1325 un 2010. gada 25. februāra nolēmumu Nr. 146)?

2) Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši, vai valsts tiesai ir jāgaida, līdz tiek atceltas vai grozītas valsts tiesību normas un/vai grozīta *Curte Constituțională* judikatūra, kas, iespējams, ir pretrunā [Savienības tiesību] normām, vai arī valsts tiesai tās izskatīšanā esošajā lietā ir pienākums tieši un nekavējoties piemērot [Savienības tiesību] normas atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas interpretācijai attiecīgajā gadījumā un nepiemērot tādas valsts tiesību normas vai *Curte Constituțională* spriedumu, kas ir pretrunā [Savienības tiesību] normām?"

Par prejudiciālo jautājumu priekšmetu

22 Ņemot vērā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu minētās norādes, prejudiciālie jautājumi būtībā, pirmkārt, attiecas uz jautājumu, vai pēc tam, kad ir nodrošināta Direktīvas 2000/43 15. panta un Direktīvas 2000/78 17. panta ieviešana valsts tiesībās, tostarp izmantojot tādu tiesību normu, kāds ir Rīkojuma Nr. 137/2000 27. pants, minētais 15. un 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts, ka ar *Curtea Constituțională* lēmumiem neļauj ar minēto valsts tiesību normu nodrošināt tiesības uz atlīdzību citai sociāli profesionālai kategorijai likumā paredzētu tiesību uz darba samaksu veidā to personu labā, kuras ir cietušas no diskriminācijas algas veidā viņu sociāli profesionālās kategorijas vai darba vietas dēļ. Ja tas tā ir, minēto jautājumu mērķis turklāt ir noskaidrot, vai valsts tiesai ir pienākums nepiemērot šādu valsts tiesību normu vai attiecīgo konstitucionālās tiesas judikatūru, šajā saistībā negaidot, kad minētā tiesību norma tiks grozīta likumdošanas ceļā vai kad konstitucionālā tiesa, kas var nodrošināt to atbilstību Savienības tiesībām, sniegs jaunu [tiesību normas] interpretāciju.

Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību

23 Rumānijas valdība un Īrija savos rakstveida apsvērumos apšauba prejudiciālo jautājumu pieņemamību, īpaši pamatojoties uz to, ka pamata lietā minētā situācija neietilpstot ne Direktīvu 2000/43 un 2000/78 piemērošanas jomā, ne, vispārīgāk, Savienības tiesību jomā.

24 Vispirms šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 267. pantu Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par Līgumu interpretāciju, kā arī par Savienības iestāžu tiesību aktu interpretāciju.

25 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā noteiktā procedūra ir mehānisms sadarbībai starp Tiesu un dalībvalstu tiesām. No tā izriet, ka tikai valsts tiesa, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, var, ņemot vērā katras lietas īpatnības, noteikt, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai šī tiesa varētu pieņemt savu nolēmumu, un cik atbilstīgi ir jautājumi, ko tā uzdod Tiesai (tostarp skat. 1990. gada 18. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-297/88 un C-197/89 *Dzodzi*, *Recueil*, I-3763. lpp., 33. un 34. punkts; 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-28/95 *Leur-Bloem*, *Recueil*, I-4161. lpp., 24. punkts, kā arī 2010. gada 8. septembra spriedumu lietā C-409/06 *Winner Wetten*, Krājums, I-8015. lpp., 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Tādējādi, ja valsts tiesu uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību normas interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (tostarp skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Dzodzi*, 35. punkts, lietā *Leur-Bloem*, 25. punkts, kā arī lietā *Winner Wetten*, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Tomēr Tiesa ir norādījusi arī to, ka izņēmuma situācijā tai, lai pārbaudītu savu atbilstošo kompetenci, ir jāpārbauda apstākļi, kādos pie tās ir vērsusies valsts tiesa (tostarp skat. 2006. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-13/05 *Chacón Navas*, Krājums, I-6467. lpp., 33. punkts un tajā minētā judikatūra). Atteikties lemt par valsts tiesas

uzdotu prejudiciālo jautājumu var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamata prāvas faktiskajiem apstākļiem un priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav faktu vai juridisku pierādījumu, kas ir nepieciešami, lai uz tai uzdotajiem jautājumiem varētu sniegt lietderīgu atbildi (tostarp skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Chacón Navas*, 33. punkts, un lietā *Winner Wetten*, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Tādējādi no pastāvīgas judikatūras izriet, ka valsts tiesas iesniegta lūguma noraidīšana var būt pamatota, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesības lietas apstākļiem nav piemērojamas ne tiešā, ne netiešā veidā (tostarp skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Leur-Bloem*, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Šajā gadījumā vispirms ir jānorāda, ka iesniedzējtiesa neuzdod Tiesai jautājumu par to, vai tādai situācijai, kāda ir aplūkota pamata lietā, ir piemērojamas Direktīvas 2000/43 un 2000/78 un tostarp attiecīgi to 15. un 17. pants, uz kuriem attiecas prejudiciālie jautājumi.

30 Tomēr šajā ziņā ir jānorāda, kā to ir darījušas Rumānijas valdība, Īrija un Eiropas Komisija, ka tas tā nav.

31 Direktīvas 2000/78 1. pantā ir precizēts, ka tās mērķis ir noteikt sistēmu attiecībā uz nodarbinātību un profesiju, lai apkarotu diskrimināciju reliģijas, uzskatu, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ. Savukārt Direktīvas 2000/43 mērķis, kā izriet no tās 1. panta, ir noteikt sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju rasu vai etniskas piederības dēļ.

32 Tomēr no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka pamata lietā aplūkotā diskriminācija nav pamatota ar kādu no minētajās direktīvās uzskaitītajiem iemesliem, bet, gluži otrādi, tā ir radusies sociāli profesionālas kategorijas valsts likuma izpratnē dēļ, kurai ieinteresētās personas ir piederīgas, vai arī to darba vietas dēļ.

33 No tā izriet, ka pamata lietā aplūkotā situācija neietilpst sistēmās, kuras attiecīgi ir ieviestas ar Direktīvām 2000/43 un 2000/78, lai apkarotu atsevišķus diskriminācijas veidus.

34 Kā izriet no šo pašu direktīvu 2. panta 1. punkta, vienlīdzīgas attieksmes princips, kuru ar tām vēlas nodrošināt, ir piemērojams iemesliem, kuri izsmeļoši ir uzskaitīti to 1. pantā (šajā ziņā skat. 2008. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-303/06 *Coleman*, Krājums, I-5603. lpp., 38. un 46. punkts).

35 Turklāt šajā ziņā ir jāatgādina, ka EKL 13. pants, šobrīd — LESD 19. pants, kurā ir ietverts tikai Kopienas pilnvaru regulējums un uz kura pamata ir pieņemtas minētās direktīvas, nemaz neattiecas uz diskrimināciju sociāli profesionālas kategorijas vai darba vietas dēļ, tādējādi minētais EKL 13. pants vai LESD 19. pants pat nevar būt par juridisko pamatu Padomes pasākumiem, kuru mērķis būtu apkarot šādu diskrimināciju (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Chacón Navas*, 55. punkts, un lietā *Coleman*, 46. punkts).

36 No visa iepriekš minētā izriet, ka pamata lietā aplūkotā situācija neietilpst to pasākumu jomā, kuri ir īstenoti, pamatojoties uz EKL 13. pantu, un tostarp Direktīvām 2000/43 un 2000/78, attiecīgi šo direktīvu15. un 17. pants, uz kuriem attiecas lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, neattiecas uz šādu situāciju (pēc analoģijas skat. 2009. gada 17. marta rīkojumu lietā C-217/08 *Mariano*, 27. punkts).

37 Tā kā *Curtea de Apel Bacău* tomēr, gan pamatojot lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, gan pirmajā prejudiciālajā jautājumā, ir uzsvērusi, ka ar Rīkojumu Nr. 137/2000 ir nodrošināta Direktīvu 2000/43 un 2000/78 transponēšana valsts tiesībās, ir arī jāuzdod jautājums, vai minētā 15. un 17. panta interpretācija, ko veic Tiesa, būtu pamatota, kā tam piekrīt Eiropas Komisija, ar faktu, ka šie panti pamata lietā aplūkotajos apstākļos kļuva piemērojami valsts tiesību dēļ, kurās ir atsauce uz šiem minētajiem pantiem.

38 Šajā saistībā ir jāatgādina, ka Tiesa vairākkārt ir atzinusi savas pilnvaras lemt par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuri attiecas uz Savienības tiesību normām, situācijās, kurās pamata lietas fakti neietilpst [Savienības tiesību] piemērošanas jomā un tādējādi ir tikai dalībvalstu kompetencē, tomēr kurās minētās Savienības tiesību normas ir kļuvušas piemērojamas valsts tiesību dēļ, kurās ir atsauce uz Savienības tiesību normu saturu (tostarp skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Leur-Bloem*, 25. un 27. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 1998. gada 3. decembra spriedumu lietā C-247/97 *Schoonbroodt*, *Recueil*, I-8095. lpp., 14. un 15. punkts).

39 Tiesa tostarp šajā ziņā ir uzsvērusi, ka, ja, regulējot pilnībā iekšējas situācijas, ar valsts tiesību aktiem cenšas panākt tādus pašus risinājumus, kādi ir panākti Eiropas Savienības tiesībās, lai, piemēram, izvairītos no valsts pilsoņu diskriminācijas vai iespējamiem konkurences izkropļojumiem vai arī nodrošinātu vienotu procedūru salīdzināmās situācijās, pastāv zināma interese, lai nolūkā izvairīties no turpmākām atšķirībām interpretācijā, normām vai jēdzieniem, kuri ir pārņemti no Savienības tiesībām, tiktu sniegta vienota interpretācija neatkarīgi no apstākļiem, kādos tie tiek piemēroti (tostarp skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Leur-Bloem*, 32. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-130/95 *Giloy*, *Recueil*, I-4291. lpp., 28. punkts).

40 Tā tas tomēr nav šajā gadījumā.

41 Protams, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, kā tikko tika atgādināts, ka Rīkojuma Nr. 137/2000 mērķis ir nodrošināt Direktīvu 2000/43 un 2000/78 transponēšanu valsts tiesībās un ka ar minētā rīkojuma 27. pantu, kurā ir paredzēts, ka šajā pantā aizliegtā diskriminācija rada atbildību tās autoriem un personām, kuras no tās cietušas, piešķir tiesības saņemt atlīdzinājumu, šajā ziņā tiek ieviests Direktīvas 2000/43 15. pants un Direktīvas 2000/78 17. pants. Tomēr no tā neizriet, ka minētā 27. panta interpretācijai jābūt atkarīgai no šo [direktīvu] noteikumiem vai, vispārīgāk, no Savienības tiesību noteikumiem, jo šis pants ir jāpiemēro saistībā ar diskrimināciju, kura ir aizliegta tikai saskaņā ar valsts tiesībām un neietilpst minēto direktīvu piemērošanas jomā.

42 Nekādā veidā nav pierādīts, ka šajā gadījumā pastāvētu zināma interese saglabāt no Savienības tiesībām pārņemto tiesību normu vai jēdzienu vienotu interpretāciju neatkarīgi no apstākļiem, kādos tie ir jāpiemēro, lai Tiesai būtu tiesības atbildēt uz prejudiciālajiem jautājumiem, kurus tai ir uzdevusi iesniedzējtiesa.

43 Vispirms lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav ietvertas pietiekami precīzas norādes, no kurām varētu secināt, ka, pakļaujot vienai atlīdzinājumu sistēmai Direktīvās 2000/43 un 2000/78 paredzēto nediskriminācijas noteikumu pārkāpumus un nediskriminācijas noteikumu pārkāpumus, kas izriet tikai no valsts tiesībām, valsts likumdevējam attiecībā uz šiem pēdējiem minētajiem pārkāpumiem būtu bijis nodoms atsaukties uz Savienības tiesību normu saturu vai panākt atbilstību tajās rastajiem risinājumiem.

44 Turklāt, pirmkārt, ir jāatzīmē, ka tāda sodu sistēma, kāda dalībvalstīm ir jāīsteno saskaņā ar Direktīvas 2000/43 15. pantu un Direktīvas 2000/78 17. pantu, papildina minētajās direktīvās noteiktos nediskriminācijas pamatnoteikumus, kuru spēkā esamība tai ir jānodrošina. Kā tika uzsvērts šī sprieduma 31.–36. punktā, minētajās direktīvās

nav ietverts neviens nediskriminācijas noteikums, kurš, tāpat kā noteikumi, uz kuriem attiecas strīds pamata lietā, būtu pamatots ar profesionālo kategoriju.

45 Otrkārt, ar Direktīvas 2000/43 15. pantu un Direktīvas 2000/78 17. pantu dalībvalstīm vienīgi tiek paredzēts pienākums izveidot sodu sistēmu, kas būtu piemērojama valsts tiesību normu, kuras ir pieņemtas, piemērojot šīs direktīvas, pārkāpumiem, šajā ziņā norādot, ka minētajiem sodiem ir jābūt efektīviem, samērīgiem un preventīviem, un ka tajās var tikt ietverta zaudējumu atlīdzības izmaksa. No tā izriet, ka dažādos īpašos pasākumus, kuri ir nepieciešami attiecīgo Savienības tiesību normu ieviešanai, ciktāl tie ir jāpiemēro situācijām, kuras neietilpst šo pēdējo minēto tiesību normu piemērošanas jomā, ar grūtībām var uzskatīt par tādiem, kuros ir sniegta atsauce uz šajās pašās tiesību normās ietvertiem jēdzieniem, vai tādiem, kuros ir panākts tāds pats risinājums kā minētajās normās, lai tiem būtu jānodrošina vienota interpretācija neatkarīgi no apstākļiem, kādos tie ir jāpiemēro.

46 Visbeidzot ir jāuzsver, ka šajā gadījumā prejudiciālo jautājumu mērķis būtībā ir ne tik daudz saņemt Direktīvas 2000/43 15. panta un Direktīvas 2000/78 17. panta satura pēc būtības interpretāciju, bet drīzāk, lai tiktu noteikts, vai Savienības tiesību pārākuma principam ir pretrunā tāda konstitucionālas nozīmes valsts tiesību norma, kādu ir interpretējusi attiecīgās dalībvalsts konstitucionālā tiesa, ar kuru situācijā, uz kuru neattiecas šo Savienības tiesību normu piemērošanas joma, tiek pieprasīts nepiemērot valsts noteikumu, ar kuru turklāt tiek nodrošināta minēto Savienības tiesību normu transponēšana, vai interpretēt šo valsts noteikumu veidā, kas būtu pretrunā šīm tiesību normām gadījumā, ja minētā situācija būtu to piemērošanas jomā.

47 Šajā saistībā, ja nepieciešamība nodrošināt Savienības tiesību normu vienotu interpretāciju, kā tas iepriekš tika atgādināts, var attaisnot to, ka Tiesas pilnvaras interpretācijas jomā sniedzas līdz šo normu saturam, tostarp gadījumā, ja tās attiecīgajā situācijā ir piemērojamas tikai netieši, jo valsts tiesību normā ir sniegta atsauce uz

tām, ar šo pašu apsvērumu savukārt minētajai Savienības tiesību normai nevar piešķirt pārākumu pār hierarhijā augstākām valsts tiesību normām, ja ar to šādā situācijā tiktu pieprasīta minētās valsts tiesību normas vai tai sniegtās interpretācijas nepiemērošana, pretējā gadījumā tiktu pārkāpts pilnvaru sadalījums starp Savienību un tās dalībvalstīm.

48 No visa iepriekš minētā izriet, ka *Curtea de Apel Bacău* uzdotie jautājumi, kuru priekšmets nav pārliecināties, vai pamata lietā aplūkotā situācija ietilpst Direktīvas 2000/43 15. panta un Direktīvas 2000/78 17. panta piemērošanas jomā, bet kuri drīzāk pamatojas uz premisu, ka tas tā ir, lai lūgtu Tiesas interpretāciju, lai gan minētās Savienības tiesību normas lietas apstākļiem acīmredzami nav piemērojamas ne tiešā, ne netiešā veidā, ir jāuzskata par nepieņemamiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

49 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

***Curtea de Apel Bacău* (Rumānija) iesniegtais lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pieņemams.**

[Paraksti]